

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Lucií Trejbalovou ve věci

žalobkyně: X
bytem X
zastoupena obecným zmocněncem X
bytem X

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 1. 2023, č. j. X

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobkyně se domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí, jímž žalovaná změnila rozhodnutí ze dne 22. 9. 2022, č. j. X, tak, že podle § 56 odst. 1 písm. e) ve spojení s písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, se žalobkyni snižuje starobní důchod od

14. 10. 2022 na částku 18 656 Kč měsíčně.

2. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 22. 9. 2022 žalovaná rozhodla ve věci žádosti o starobní důchod žalobkyně tak, že se od 14. 10. 2022 snižuje starobní důchod na částku 18 656 Kč měsíčně podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Žalovaná uvedla, že v roce 2021 byl žalobkyni započten evidenční list důchodového pojištění (dále jen „ELDP“) s vyměřovacím základem ve výši 389 738 Kč, ačkoliv žalobkyni nenáležel, neboť měl být zmíněný ELDP stornován.
3. V napadeném rozhodnutí žalovaná vysvětlila, že v prvostupňovém rozhodnutí byla použita nesprávná právní kvalifikace, neboť snížení přiznaného důvodu upravuje § 56 odst. 1 písm. c) zákona o důchodovém pojištění. Dále se žalovaná věnovala právní úpravě přiznání a výpočtu výše starobního důchodu. Konstatovala, že k datu 22. 5. 2022 žalobkyně dosáhla důchodového věku 61 let a 2 měsíce a pro nárok a stanovení výše procentní výměry získala potřebnou dobu pojištění v rozsahu 45 roků a 274 dnů pojištění. Rozhodným obdobím jsou roky 1986 až 2002 s tím, že vyloučené doby byly vyčísleny na 501 dnů. Uvedla dále, že rozhodnutím žalované ze dne 9. 6. 2022, č. j. X, byl žalobkyni přiznán starobní důchod ode 22. 5. 2022 ve výši 17 027 Kč měsíčně, který byl dále valorizován a vyplácen, ke stanovení výše starobního důchodu však došlo na základě nesprávně vyhotoveného ELDP tehdejšího zaměstnavatele Základní školy v Novém Boru, byl totiž nesprávně zohledněn vyměřovací základ ve výši 389 738 Kč. Žalobkyně se zaměstnavatelem vedla řadu soudních sporů o náhradu mzdy a výkony rozhodnutí. Okresní soud v České Lípě rozsudkem ze dne 13. 1. 2015, sp. zn. 7 C 133/2009, uložil Základní škole v Novém Boru zaplatit žalobkyni částku 486 284 Kč s úrokem z prodlení jako náhradu mzdy za období od prosince 2004 do února 2010 v důsledku neplatné výpovědi z pracovního poměru, který byl doplněn rozsudkem ze dne 7. 1. 2016 o zaplacení částky 500 Kč s úrokem z prodlení jako náhrady mzdy za období do 31. 12. 2008. Vysouzené náhrady mzdy s úrokem z prodlení za roky 2004, 2005, 2006 byly zohledněny zaměstnavatelem v ELDP již v roce 2016. Vysouzené náhrady mzdy s úrokem z prodlení za roky 2007 až 2010 byly zohledněny v ELDP v roce 2022. Vyměřovací základy za roky 2004 až 2010, které žalovaná zapsala v osobním listu důchodového pojištění ze dne 26. 7. 2022, který byl přiložen k napadenému rozhodnutí ze dne 22. 9. 2022, odpovídají zúčtované mzdě navýšené o vysouzené náhrady mzdy a vysouzené úroky z prodlení. Okresní soud v České Lípě dále rozsudkem ze dne 9. 5. 2016, sp. zn. 37 C 183/2014, uložil Základní škole v Novém Boru zaplatit žalobkyni částku 97 352 Kč s úrokem z prodlení jako náhradu mzdy za období od části března 2011 do prosince 2011, v důsledku neplatné výpovědi z pracovního poměru. Zaměstnavatel vysouzenou částku žalobkyni zaplatil, vyměřovací základ za rok 2011 odpovídá zúčtované mzdě navýšené o vysouzené náhrady mzdy a vysouzené úroky z prodlení. Žalovaná odkázala na § 16 odst. 3 třetí věta zákona o důchodovém pojištění a konstatovala, že vysouzené náhrady mzdy a vysouzené úroky z prodlení se započítávají za celé období, jehož se týkají, tedy nezahrnují se do ELDP za období, kdy byly zúčtovány (vyplaceny), ale jsou vykázány v ELDP za roky, kdy náhrada mzdy podle uvedených rozsudků soudu náleží. Protože jeden rozsudek okresní soud vydal v roce 2015 a dva v roce 2016 a šlo o období 2004 až 2011, vysouzené náhrady mzdy a vysouzené úroky z prodlení byly započítány do let 2004 až 2021 s ohledem na skutečnost, že Základní škola v Novém Boru

měla některé z dotčených rozsudků k dispozici až v roce 2021. Proto vyhotovila ELDP s nesprávným vyměřovacím základem za rok 2021 ve výši 389 738 Kč, když správné navýšení vyměřovacího základu k roku 2021 bylo vypočítáno pouze ve výši 9 106 Kč. Žalovaná dále uvedla, že OSSZ i žalovaná žalobkyni opakovaně sdělovala opravy údajů vykázaných v ELDP vyhotovených Základní školou v Novém Boru. ELDP se správnými údaji vyhotovila Základní škola v Novém Boru a předložila je žalované poté, co do nich zapsala údaje odpovídající uvedeným rozsudkům okresního soudu. Tento postup upravuje § 38 a násl. zákona č. 582/1991 Sb. Obdobně se postupuje při stornu ELDP za rok 2021 s nesprávnými údaji. Pokud tedy OSSZ zjistila nesprávnost údajů zapsaných v ELDP za rok 2021, nechala tyto nesprávnosti zaměstnavatelem opravit.

II. Žaloba

4. Žalobkyně v žalobě namítala, že žalovaná rozhodla o námitce až po více jak třech měsících, zřejmě po zjištění, že byla podána žaloba. V doplnění žaloby pak žalobkyně uvedla, že nebyl důvod ke snižování jednou přiznané výše důchodu. Snižování bylo provedeno s odůvodněním, že v roce 2021 byl započten ELDP s vyměřovacím základem ve výši 389 738 Kč, ačkoliv nenáležel a měl být stornován. Nebylo vysvětleno, a to ani v námitkovém řízení, proč měl být ELDP za rok 2021 stornován, když žalobkyni nebylo předem oznámeno, že ELDP je vadný, či má být stornován a důchod má být ponížen. Postup žalované byl nepředvídatelný a nezákonný. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhovala, aby soud napadené rozhodnutí pro nezákonnost zrušil.

III. Vyjádření žalované

5. V písemném vyjádření žalovaná uvedla shodné skutečnosti jako v napadeném rozhodnutí. V rámci přezkumu prvostupňového rozhodnutí se zabývala všemi námitkami žalobkyně, nárok na starobní důchod i jeho výpočet posoudila komplexně nad jejich rozsah a shledala je jako nedůvodné. Navrhla proto, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.

IV. Posouzení věci krajským soudem

6. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích žalobních bodů, přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s.
7. K projednání žaloby nařídil soud ústní jednání. Při něm oba účastníci setrvali na svých stanoviscích. Obecný zmocněnec žalobkyně nesouhlasil se snížením přiznaného starobního důchodu. Namítal, že ELDP, které byly vydány, nebyly zohledněny, nebyly zohledněny rozsudky vydané ve sporech žalobkyně se zaměstnavatelem, nebo částky v nich uvedené byly zohledněny chybně, což mělo vliv na výpočet starobního důchodu. Navrhoval proto provést dokazování vydanými rozsudky civilních soudů a ELDP, které jsou nesprávné a nebyly zohledněny. Žalovaná svoje vyjádření doplnila sdělením, že nedopovídá za správnost obsahu ELDP, žalobkyně či její zástupce se opakovaně obracel s požadavky na zaměstnavatele v době, kdy ještě nebyly rozsudky zaměstnavateli k dispozici. Vzhledem k postupnému vydávání rozsudků se ELDP několikrát předělávaly, žalovaná tyto údaje při

výpočtu starobního důchodu zkontrolovala. Pokud žalobkyně podala žádost o starobní důchod, dostala tehdy aktuální výpis z konta, kde byl ještě duplicitně veden ELDP za rok 2021, který byl takto použit po stanovení starobního důchodu v původním rozhodnutí, jímž byla dávka přiznána.

8. Soud s ohledem na obecnost žalobních námitek neprovedl dokazování předkládanými rozsudky civilních soudů, z nichž některé byly součástí správního spisu, stejně jako ELDP, které byly rovněž součástí správního spisu, jímž se ve správním soudnictví dokazování neprovádí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-1417).
9. Po provedeném přezkumu dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
10. Předmětem soudního přezkumu bylo rozhodnutí žalované ze dne 27. 1. 2023 ve spojení s rozhodnutím ze dne 22. 9. 2022, jímž byl od 14. 10. 2022 žalobkyni snížen starobní důchod na částku 18 656 Kč měsíčně, původně přiznaný rozhodnutím ze dne 9. 6. 2022. Důvodem bylo zjištění, že žalobkyni byl starobní důchod přiznan ve vyšší výši, než jí po právu náleží.
11. V úvodu soud zdůrazňuje, zejména též s přihlédnutím k průběhu ústního jednání, že podle § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. přezkoumává napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Uvedené ustanovení vyjadřuje dispoziční zásadu jako jednu ze základních zásad správního soudnictví. Rozsah přezkumu žalobou napadeného správního rozhodnutí je ve správním soudnictví vymezen žalobními body, jimiž žalobce konkretizuje svá tvrzení ve vztahu k namítanému porušení zákona. O povinnost uvést žalobní body v podobě konkrétních skutkových a právních důvodů, a to ve lhůtě pro podání žaloby, byla žalobkyně v daném případě soudem poučena v usnesení ze dne 23. 3. 2023, č. j. 60 Ad 4/2023-3, jímž byla vyzvána k odstranění vad podané žaloby. Uplatnění dispoziční zásady vede k tomu, že obsah a kvalita žaloby v podstatě předurčují obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Soudní přezkum rozhodnutí správních orgánů nepředstavuje nástroj ke všeobecné kontrole zákonnosti postupu a rozhodování správních orgánů. Nevymezí-li žalobce srozumitelně a jednoznačně konkrétní skutkové či právní důvody tvrzené nezákonnosti nebo procesní vady správního aktu, ale toliko obecně poukazuje na rozpor postupu správních orgánů se zákonem, není povinností krajského soudu za žalobce spekulativně domýšlet další argumenty či vybírat z reality skutečnosti, které žalobu podporují (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS; či rozsudek ze dne 23. 4. 2020, č. j. 7 Afs 440/2018-63).
12. Soud tedy přezkoumal rozhodnutí žalované ve věci snížení starobního důchodu z hlediska uplatněných námitek žalobkyně, přičemž podotýká, že doplnění žaloby bylo podáno včas z pohledu § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s. ve spojení s § 72 odst. 1 s. ř. s.
13. Pokud žalovaná o podané námitce rozhodla až po více jak třech měsících, nemá to na zákonnost samotného rozhodnutí vliv, neboť lhůty k vydání rozhodnutí stanovené v § 88 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve spojení s § 71 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, jsou svou povahou pořádkové (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 9. 1999, č. j. 7 A 7/1998-53; rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 7. 2011, č. j. 9 A 128/2010-33).
14. Námitka, že nebyl důvod ke snížení již jednou přiznané výše důchodu, uplatněná v takto obecné rovině, je nedůvodná. Žalovaná odkázala na relevantní právní úpravu obsaženou v § 56 odst. 1 písm. c) zákona o důchodovém pojištění, která takový postup umožňuje. Dle

uvedeného ustanovení platí, zjistí-li se, že důchod byl přiznán ve vyšší částce, než v jaké náleží, důchod se sníží ode dne, od něhož výplata náleží.

15. Žalovaná v napadeném rozhodnutí jasně a srozumitelně vysvětlila, jaká zjištění vedla k závěru, že žalobkyni byl rozhodnutím ze dne 9. 6. 2022 přiznán starobní důchod ve vyšší částce, než jí náleží. K uplatněné námitce podrobně odůvodnila, k jakému pochybení při vystavení ELDP zaměstnavatelem žalobkyně Základní školou v Novém Boru za rok 2021 došlo. Z rozhodnutí vyplývá, z jakého důvodu měl být za daný rok žalobkyni od tohoto zaměstnavatele zohledněn vyměřovací základ pouze ve výši 9 106 Kč, nikoli vyměřovací základ ve výši 389 738 Kč. Žalovaná označila soudní rozhodnutí, jimiž byly žalobkyni přiznány náhrady mzdy včetně úroků z prodlení, uvedla, za jaké roky byly tyto částky do ELDP zahrnuty, provedla kontrolu vyměřovacích základů v ELDP z pohledu, zda odpovídají zúčtované mzdě a vyplaceným vysouzeným náhradám mzdy včetně úroků z prodlení. Poukázala na příslušnou právní úprava § 16 odst. 3 věta třetí zákona o důchodovém pojištění, dle které byly vysouzené náhrady mzdy a úroky z prodlení zahrnuty do vyměřovacích základů za měsíce, za které náležely, nikoli za období, v nichž byly vyplaceny. Proti jednotlivým zjištěním a údajům v ELDP ani aplikaci uvedeného ustanovení zákona o důchodovém pojištění žalobkyně žádné konkrétní námitky neuplatnila, a to ani při ústním jednání soudu. Soud opakuje, že jeho úkolem nebylo, při absenci konkrétních výhrad ze strany žalobkyně, provést plnou kontrolu všech ELDP a správnost údajů v nich zaznamenaných, včetně porovnání jejich obsahu s rozsudky civilních soudů, a znovu provést výpočet starobního důchodu, neboť soudní řízení správní není pokračováním řízení vedeného žalovanou.
16. Již v napadeném rozhodnutí žalovaná konstatovala, že žalobkyně byla opakovaně seznamována s opravami údajů vykázaných v ELDP. Ze správního spisu vyplývá, že o opravě ELDP vydaných zaměstnavatelem Základní škola v Novém Boru byla žalobkyně informována minimálně přípisem OSSZ Česká Lípa ze dne 20. 4. 2022. O tom, že se náhrady mzdy včetně úroků z prodlení nezahrnují do ELDP za období, za něž byly zúčtovány, byla žalobkyně informována již předtím.
17. Současně je třeba připomenout, že v řízení ve věcech důchodového pojištění se podle § 85a zákona č. 582/1991 Sb. nepoužijí ustanovení správního řádu o vyjádření účastníků k podkladům. Dále dle uvedeného ustanovení platí, že zahájení řízení z moci úřední se zpravidla neoznamuje účastníkům řízení. Současná právní úprava tedy žalované nezakazuje, aby zahájení řízení *ex offi* o snížení starobního důchodu žalobkyni jako poživateli důchodu neoznámila. Zákon žalované výslovně neukládá, aby žalobkyni před vydáním rozhodnutí s ELDP seznámila. Vzhledem k množství důchodových případů, které žalovaná vyřizuje, zvolil zákonodárce tuto praxi, aby další komunikace s účastníkem řízení neprodložovala délku řízení a dávka mohla být ve správné výši co nejdříve vyplácena. Žalobkyni nic nebránilo, aby na změnu výše vyměřovacích základů za jednotlivé roky v osobním listu důchodového pojištění, který je nedílnou součástí rozhodnutí o dávce starobního důchodu, reagovala v námitkovém řízení. Rozhodnutí žalované proto nelze označit za nezákonné z důvodu jeho nepředvídatelnosti. Lze dodat, že samotné vedení spisu žalovanou nemůže být důkazem svědčícím o nesprávném postupu při snížení starobního důchodu. Součástí předloženého spisového materiálu byly jednotlivé ELDP, jak již bylo uvedeno, žalobkyně konkrétní výhrady vůči zahrnutí částek vyměřovacích základů za jednotlivé roky pro účely stanovení výši starobního důchodu neuplatnila.

18. Pro úplnost lze uvést, že žalobkyně by měla mít k dispozici stejnopisy všech ELDP v souladu s § 38 odst. 5 zákona č. 583/1991 Sb., když toto ustanovení zároveň upravuje postup, jakým se může zaměstnanec dožadovat u zaměstnavatele, resp. následně u příslušné OSSZ, opravy údajů uvedených v jednotlivých ELDP, pokud s jejich správností nesouhlasí.

V. Závěr a náklady řízení

19. Ze shora uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s
20. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věta první, § 60 odst. 2 s. ř. s. a § 118d zákona č. 582/1991 Sb. Ve věci byla úspěšná žalovaná, protože se však jedná o věc důchodového pojištění, nemá vůči žalobkyni právo na náhradu nákladů řízení. Soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 24. srpen 2023.

Mgr. Lucie Trejbalová, v. r.
samosoudkyně

